

La 'dinastia' Borja.

Un poc d'història

Si hi ha una família valenciana que ha destacat per la seua projecció internacional i per formar part del bagatge cultural de la Humanitat, aquesta ha sigut la saga dels Borja. Excepcional, misteriós i no exempt de polèmica és el relat que protagonitza a l'Europa dels segles XV i XVI aquesta família de la xicoteta noblesa del Regne de València, que en tan sols cinquanta anys es va convertir en una de les estirps més poderoses i influents del seu temps al continent.

Francesc de Borja (1510-1572), tercer general de la Companyia de Jesús.

Els rastres de la seua influència romanen encara en diferents municipis de la Comunitat Valenciana, com és el cas de Canals, Albaida, Llíria, València, Alfauir, Simat de la Vall, Castellón, Xàtiva i Gandia. En tots ells van construir palaus i cases nobles on van protagonitzar escenes històriques memorables.

Des de la localitat aragonesa de Borja, els Borja van acompanyar el rei Jaume I en la conquesta de les terres musulmanes de Balansiya, nom amb el qual era coneguda València en aquella època, i van establir la seua residència a la zona de Xàtiva i Canals. Aquesta família va guanyar importància i fama al principi del segle XV a València amb la figura d'Alfons de Borja (papa Calixt III). Posteriorment, amb Roderic de Borja (papa Alexandre VI) es va consolidar la seua influència també a Roma.

L'etapa italiana dels papes valencians va tindre un epíleg brillantíssim en la figura dels ducs Borja de Gandia, el personatge més reconegut dels quals va ser el quart duc de Gandia, Sant

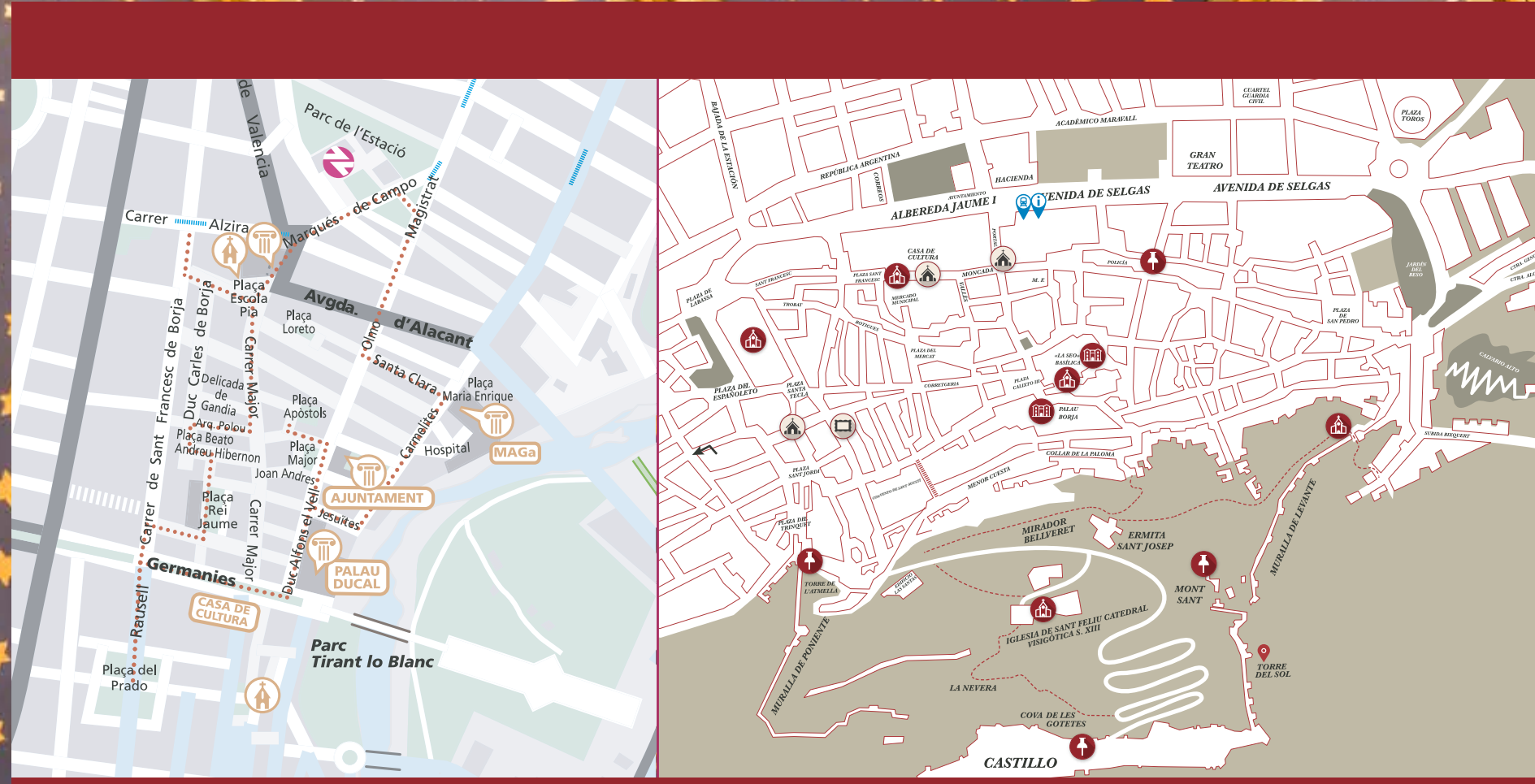

TERRITORI
BORJA

Llegenda

- Esglésies i catedrals
- Museus
- Monestirs
- Palaus
- Llocs d'interès

seu llegat cultural a la Comunitat Valenciana

COMUNITAT VALENCIANA
ACTIVITAT MEDITERRÀNIA

mapa Territori Borja

GENERALITAT VALENCIANA

TURISME

Fes de la teua estada a la Comunitat Valenciana una experiència especial.

Tot comença en comunitatvalenciana.com

Segueix-nos i comparteix!

CURIOSITATS / Sabies que

- ▶ A la Comunitat Valenciana pots visitar més de 30 llocs de gran riquesa arquitectònica i cultural relacionats amb la família Borja.
- ▶ Al Museu Arqueològic d'Oliva hi ha una maqueta del palau comtal desaparegut, construït per la família Centelles entre els segles XV i XVI i derrocat al principi del segle XX.
- ▶ Al palau ducal s'organitzen visites teatralitzades. Els propis ducs i duquesses conten la història de la família Borja i totes les curiositats que guarden les parets d'aquest edifici.
- ▶ La restauració dels frescos barrocs de Sant Nicolau, obra de Palomino i Dionís Vidal, és una de les obres de mecenatge més reconegudes de la fundació Hortensia Herrero.
- ▶ Pots aprofitar la teua visita a Xàtiva per conèixer el Museu de Belles Arts, una de les col·leccions pictòriques públiques més importants de la Comunitat Valenciana, amb obres de Ribera, Francisco de Goya, Vicente López, Santiago Rusiñol, Mariano Benlliure i Antoni Miró, entre molts altres.
- ▶ La Galeria Daurada del palau ducal de Gandia rep el seu nom per l'abundància d'ornamentació daurada que hi ha sobre els elements decoratius en talla de fusta que cobreixen les cornises, els murals divisoris de les estances i les portes.
- ▶ Hi ha una llegenda que conta que una donzella passejava per la col·legiata de Gandia i quan va passar a prop de l'entrada li va caure un petal de gesml damunt el cap. Tota la comarca es va fer resso que havia mort per una flor que l'havia fregat. Conten les cròniques que això va passar el 1498 i que la donzella es deia Inés de Catani i era d'origen llobard.

Recetario Ruta de los Borgia

El Recetario Ruta de los Borgia nos presenta una selección de los platos preferidos de la familia reinterpretados por algunos de los mejores cocineros de la Comunitat Valenciana.

www.comunitatvalenciana.com/es/publicaciones/recetario-ruta-borgia

Dotze llocs essencials per a descobrir a la família Borja

Palau Ducal, Gandia

Castell de Xàtiva (Xàtiva)

El castell de Xàtiva és una joia artística de primer nivell i un reflex clar de la importància de la ciutat com a enclavament estratègic de molts conflictes bèl·lics. Amb una arquitectura imponent, és una fortalesa doblja de quasi 1 km situada a la serra del Castell. Està dividit en el castell Menor i el castell Major. El primer s'assenta a la part més antiga de l'edificació, sobre restes iberes i romanes. A la dreta de la plaça d'Armes s'alça el castell Major, que alberga una exposició de la família Borja.

Torreón de los Borgia, Canals

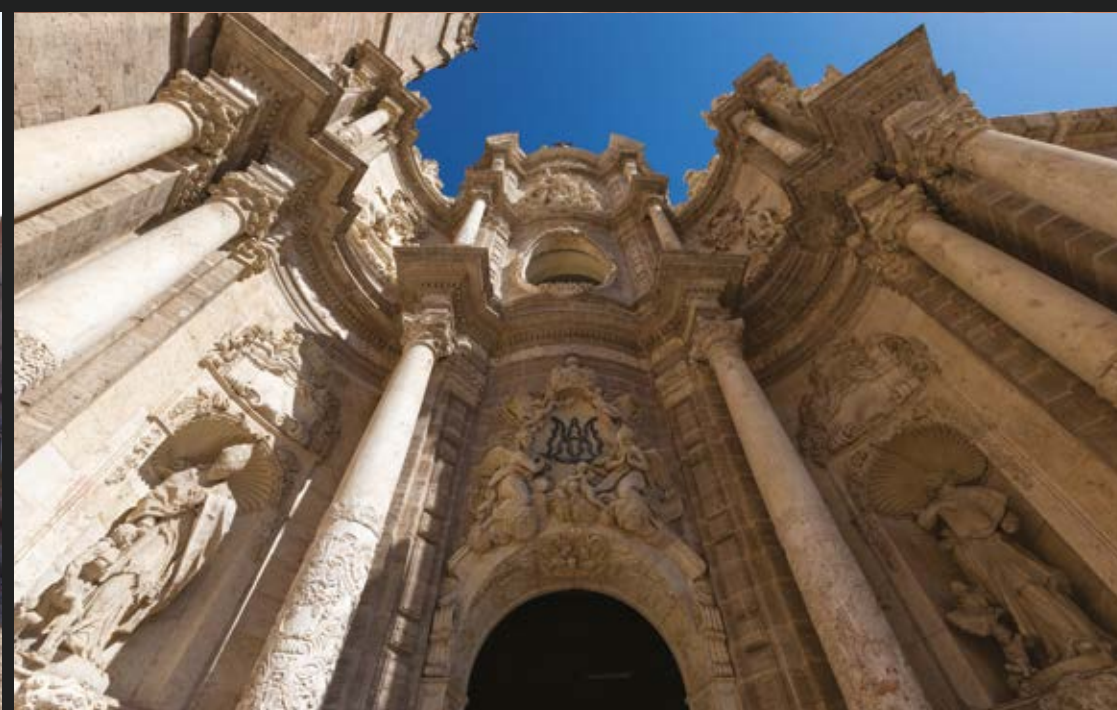
Església i convent de la Santa Creu (Llombai)

Aquest monument, catalogat com a bé d'interès cultural des de 1982, va ser una donació de Francesc de Borja, primer marquès de Llombai, en memòria del seu matrimoni amb Leonor de Castro. L'església és d'estil gòtic i la decoració interna està adornada amb verdaderes joies artístiques com la de la imatge de la Mare de Déu del Rosari, regal de Francesc Borja.

Casa de l'Ensenyament (Xàtiva)

Un dels seus atractius és la seua col·lecció pictòrica, considerada com una de les més importants de la Comunitat Valenciana. Entre les seues obres hi ha treballs de Francisco de Goya o Vicente López. Aquest museu va ser construït a mitjan segle XVIII per disposició de l'arquebisbe Mayoral i va mantenir aquesta activitat educativa fins al final del segle passat.

Catedral de València (València)

La catedral de Santa Maria de València, anomenada popularment la Seu, és seu de l'arquebisbat de València i està dedicada, per desig de Jaume I, a l'Assumpció de Maria. Està construïda sobre un antic temple romà tribut a Júpiter, que després va passar a ser l'antiga seu visigòtica i que, més tard, es va convertir en la mesquita aràbiga de Balansiya. L'any 2016 s'hi va descobrir la biblioteca dels Borja (construïda entre 1438 i 1442), situada al nivell superior. S'hi pot admirar, a més de diverses obres d'art, una columna helicoidal similar a les de la Llotja de la Seda, però anterior a aquestes. Algunes de les obres presents són de Francisco de Goya.

Torrassa dels Borja (Canals)

Al barri de la Torreia hi ha la magnífica torre dels Borja, restaurada en 1995. Aquest palau pertanyia a la família Borja, titulars de la baronia de la Torre. A l'interior es pot gaudir d'un retaule interessant del Jui Final atribuït al Mestre de Borbotó, del principi del segle XVI i restaurat en 1994.

Castellnovo

Aquest municipi no només destaca pel seu palau de Beatriz de Borja, sinó també per tot el seu entorn natural. El castell de Castellnovo va tindre la màxima esplendor a mitjan segle XV, quan va passar a les mans de Beatriz de Borja, germana de Roderic de Borja, futur papa Alexandre VI, i neboda del papa Calixt III, qui va transformar el castell en un palau de caràcter renaixentista. Els orígens del castell es consideren romans. A mitjan any 1233 va ser conquistat per les tropes de Jaume I, posteriorment, cedit al noble Berenguer d'Entença, qui en va ser el propietari fins al final del segle XIII.

Casa natalícia d'Alexandre VI (Xàtiva)

La Casa de los Borgia, más conocida como la Casa natal de Alejandro VI, se encuentra en Xàtiva. Se trata de un palacete urbano, en donde nació i residio, en el Reino de Valencia, el papa Alejandro VI i su familia en 1378. La casa perteneció a la familia durante generaciones posteriores. De la casa original donde nació el Papa Alejandro VI, se conserva la fachada, con la puerta de amplio dintelaje.

Palau dels Borja Seu de les Corts Valencianes (València)

El palau dels Borja també es coneix com el palau de Benicarló i és la seu de les Corts Valencianes. La seua construcció va ser ordenada per Pere Lluís de Borja, fill primogènit d'Alexandre VI i primer duc de Gandia, en el segle XV, per fer-lo servir com a residència familiar. Conjunta elements gòtics i renaixentistes. Està catalogat com a bé d'interès cultural des de 1931. L'edifici històric, el jardí interior (de gran interès en el plantejament de l'obra projectada) i la seua ubicació al centre històric de la ciutat són els tres punts de partida de l'elaboració del projecte.

Cinc rutes temàtiques a través de monestirs, palaus i llocs d'interès

Ruta religiosa o Ruta dels Monestirs

Es tracta d'un itinerari turístic el recorregut del qual uneix cinc monestirs històrics situats a les comarques centrals de la província de València. Aquesta ruta es pot fer en una o dues jornades, tant en cotxe com caminant, en bicicleta o a cavall, recorrent 17 municipis de la província a través dels senders senyalitzats (GR-236 amb més de 90 km). La Ruta dels Monestirs comprèn la visita als edificis següents, en l'ordre següent:

Real Monestir de Sant Jeroni de Cotalba (Alfauir), monestir del Corpus Christi (Llutxent), monestir de Santa Maria de la Valldigna (Simat de la Valldigna), Real Monestir de Santa Maria d'Aiguës Vives (Carcaixent), monestir de la Murta (Alzira), El Pas del Poble (Corbera).

La Ruta dels Monestirs té les seues pròpies credencials per als pelegrins i excursionistes, que s'encunyen en els diferents monestirs per acreditar les visites. Es poden recollir en l'oficina de turisme de Gandia, situada al costat de l'estació de Renfe.

Ruta d'Alfons de Borja, Calixt III

A través d'aquesta ruta pots descobrir els orígens d'Alfons de Borja i de la família que, des de les comarques de la Costera i la Ribera, va establir les bases del seu llinatge. Aquest recorregut passa per la torre de Canals (Canals), on se situa el naixement d'Alfons de Borja i l'oratori dels Borja. Després, continua per la comarca de la Vall d'Albaida per visitar el poble del mateix nom i reconèixer l'empremta d'aquesta estirp al palau dels Milà i Aragó d'Albaida.

Ruta interactiva Gandia

Aquesta experiència està formada per 9 parades que incorporen uns vídeos didàctics en els quals els principals personatges de la família Borja expliquen en primera persona la seua vinculació amb el patrimoni i la història de Gandia. Pots accedir al contingut explicatiu a través del telèfon mòbil, escanejant els codis QR que apareixen en la senyalística de la ruta.

Ruta dels Palaus

Una idea interessant per a conèixer millor la història dels Borja és conèixer els palaus que van tindre relació amb els seus protagonistes. L'empremta viva d'aquesta família passa per diversos d'aquests palaus. El palau de les Corts Valencianes, residència de la família, ha de ser la nostra primera parada. També el palau ducal dels Borja de Gandia (Gandia), declarat bé d'interès cultural des de 1964. Una altra parada obligatòria és la del palau marquesal del Milà i Aragó (Albaida).

Ruta de Roderic de Borja, Alexandre VI (Xàtiva)

Xàtiva és la ciutat per excel·lència del segon papa Borja, Alexandre VI. Al centre històric de la ciutat (declarat conjunt històric artístic), visitarem la col·legiata i el seu museu, la casa natalícia de Roderic de Borja, l'església de Sant Pere, Sant Francesc, el palau i el castell de Xàtiva.

Palau ducal dels Borja (Gandia)

El palau ducal de Gandia és un edifici que es remunta al segle XIV. Es va triar l'emplaçament més elevat de la ciutat, el tossal, i va ser Alfons el Vell, primer duc real de Gandia, qui es va encarregar de definir la configuració arquitectònica del palau en època medieval. Amb l'arribada de la família Borja arran de la compra d'aquest ducat per part del cardenal Roderic de Borja, l'edifici va ser ampliat. En època barroca, els ducs Borja van donar un aire nou a l'edifici amb la remodelació del saló d'Àgules i la construcció de la Galeria Daurada.

La col·legiata de Santa Maria (Gandia)

Un dels atractius culturals més importants de Gandia és la col·legiata de Santa Maria. Es tracta d'un edifici d'estil gòtic catalanoaragonès construït entre els segles XIV i XVI sobre una mesquita musulmana, de la qual es poden veure algunes de les restes. Aquest monument, situat al centre històric de la ciutat, és el punt de partida de la majoria de les processons religioses i altres tipus d'actes festius. Durant els anys de la Guerra Civil es van perdre famoses joies artístiques i també es va destruir la capçalera quadrada, que va ser substituïda posteriorment per una capçalera neogòtica poligonal.

Església de Sant Nicolau de Bari i Sant Pere Màrtir (València)

És una església d'estructura gòtica del segle XV situada al centre històric. El 1981 va ser declarada monument històric artístic nacional. En ple Segle d'Or, l'església va ser reconstruïda i amplificada i es va transformar en un edifici plenament gòtic, sota la directriu d'Alfons de Borja, rector d'aquesta parròquia a partir de 1419. Aquest noble va ser posteriorment bisbe i cardenal fins a ser nomenat papa Calixt III. El 2016 va ser inaugurada l'última restauració i des de llavors es coneix popularment com la "Capella Sixtina" valenciana.

Monestir de Sant Jeroni de Cotalba (Alfauir)

Entre els seus elements destaca el pati d'entrada, amb la torre gòtica, el pati dels Tarongers i el claustre mudèjar. La seua construcció data de 1388 i des de llavors va pertànyer als Jerònims. Durant el segle XVI, el monestir va tindre la protecció dels Borja i va ser la duquessa de Gandia, Maria Enríquez de Lluna, vídua de Joan de Borja i Cattanei i nora del papa Alexandre VI, qui va fer obres d'ampliació tant en aquest edifici com en el claustre superior d'estil gòtic tardà o l'aljub medieval del pati dels Tarongers.

Un viatge en busca de l'empremta dels Borja

Un recorregut pels municipis que amaguen misteris relacionats amb la família Borja podria començar a la ciutat de Canals i acabar a València, passant per conjunts monumentals i poblacions valencianes on aquest llinatge va deixar la seua empremta.

A Canals, població de la comarca de la Costera, podràs visitar la casa Natal, lloc de naixement del papa Calixt III.

Després d'aquesta parada, pots continuar cap a Xàtiva, on va néixer Roderic de Borja, qui després es convertiria en el papa Alexandre VI. D'aquesta ciutat són especialment interessants la col·legiata, l'església de Sant Francesc, el convent franciscà de Santa Clara, l'ermita de Santa Anna i el castell. En aquest castell hi ha la presó on va estar el comte d'Urgell, candidat a rei de la corona d'Aragó que va perdre les seues opcions en el Compromís de Casp de 1412.

No podem deixar Xàtiva sense provar els dolços típics de l'època islàmica, com ara el famós arnadi, fet de carabassa cuita al forn amb sucre, canyella, ametlla i pinyons, o el famós arròs al forn.

El següent punt en el mapa és Albaida, l'edifici més monumental de la qual és el palau fortificat.

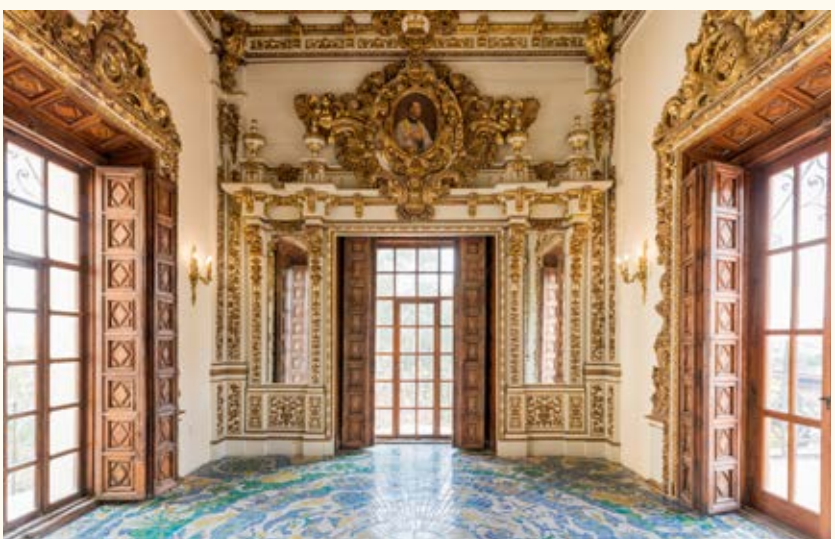
Pots seguir per la que va ser baronia de Llombai, lloc on podràs submergir-te en un entorn ple d'història que es remunta als primers temps de l'Edat Moderna, amb fets històrics importants com la conquesta del rei Jaume I el 1238 o el transcórrer del llegat dels Borja durant els segles XV i XVI.

Castelló de Rugat, situat a la comarca de la Vall d'Albaida, és la parada següent. El palau ducal dels Borja o el museu d'Evaristo Navarro l'evocaran èpoques passades d'aquesta família.

El recorregut continua fins a València capital, on podràs visitar l'església de Sant Nicolau, la capella de Sant Pere i el palau dels Borja o de Benicarló, que va ser residència d'aquesta família i és hui la seu de les Corts Valencianes.

Directament des de la capital ens desplaçem a Vallés, municipi situat a la comarca de la Costera on podràs visitar el palau dels Sanz, considerat una de les joies arquitectòniques del gòtic civil valencià.

La parada següent serà Gandia, considerada, juntament amb Xàtiva, germen dels Borja, on podràs visitar el palau ducal, entre molts altres edificis emblemàtics, com ara el convent de Santa Clara.

Seguint amb el recorregut, passem per Alfauir, municipi situat a la comarca de la Safor. Si el visites has de parar al Real Monestir de Sant Jerònim de Cotalba, una de les construccions monàstiques més notables i millor conservades de la Comunitat Valenciana.

Pots acabar el recorregut a Simat de la Valldigna, amb parada obligatòria al monestir fundat per Jaume II d'Aragó.

